

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 9445-10-12 המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ נ' מועצה מקומית עין מאהל ואח'

בפני כב' השופטת אילת דגן

התובעת המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ

- נ ג ד -

הנתבעות 1. מועצה מקומית עין מאהל
2. מדינת ישראל

פסק דין

1. התובעת ניהלה בזמנים הרלבנטיים לתביעה גני ילדים מוכרים בלתי רשמיים בתחומי המועצה המקומית עין מאהל. היא עותרת לחייב את המועצה (להלן: "הנתבעת" או "המועצה") להעביר לה תקציבים שקיבלה ממשרד החינוך בגין ילדים שלמדו בגני התובעת ושהכספים בגינם התקבלו אצל הנתבעת.
2. התובעת טוענת כי בשנת 2005 הקימה שני גני ילדים בהתאם להוראות מדינת ישראל/משרד-החינוך המאפשרות פתיחת גן במקביל להגשת בקשה לרישוי. לטענתה, בשל התמשכות הליך הרישוי קיבלה הנתבעת לידיה את התקצוב בגין הילדים שלמדו למועשה בגני התובעת והמשיכה לקבל את הכספים תוך הסתמכות על דיווח שקרי, לפיו ילדים אלו לומדים בגניה ולא בגני התובעת.
3. לטענת התובעת, בשנת הלימודים תשס"ו, קרי מיום 1.9.05 ועד 31.6.06, למדו בגניה 67 ילדים בשני גנים (35 ילדים בגן אחד ו-32 בגן השני). בפועל, לקראת חודש ספטמבר 2005, והגם שהנתבעת המליצה על פתיחת הגנים, סירבה הנתבעת לרשום את אותם ילדים ברישומי גני התובעת ורשמה אותם כאילו למדו בגנים שבהפעלתה.
4. התובעת אף טוענת כי בספטמבר 2005, ובמגמה לסכל את העברת התקציב לתובעת ולאפשר לה להמשיך את הפעילות, הוציאה הנתבעת צו סגירה מינהלי בחוסר תום לב נגד גני התובעת, בטענה כי אינם מאושרים תכנונית ובטיחותית ואינם עומדים בתנאי החוק, וזאת כאמור בניגוד למכתבה ממרץ 2005, עובר לפתיחת שנת הלימודים, בו הודיעה למשרד החינוך כי אינה מתנגדת להקמת הגנים ואף שיבחה את התובעת בפעילותה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 12-10-9445 המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ נ' מועצה מקומית עין מאהל ואח'

5. התובעת טוענת כי הגישה עוד ביוני 2005 בקשה לשימוש חורג, ברם הטיפול בו התעכב נוכח סירוב הנתבעת, משיקולים זרים, לחתום על התוכניות שהוגשו לועדה לתכנון ובניה, ותוך ניצול העובדה שראש המועצה המקומית היה חבר הועדה.
- צו הסגירה בוטל, לאחר שנמצא כי הגנים תקינים ובטיחותיים ומשרד החינוך נתן ביום 2.8.06 אישור רשיון שתוקפו רטרואקטיבי מתחילת שנת הלימודים ועד תומה.
- התובעת טוענת כי פנייתה, הן לנתבעת והן למשרד החינוך לתיקון הרישום והעברת התקציבים אליה, לא נענתה, והנתבעת המשיכה לקבל את התקציב בהתאם לרשימות התלמידים שהנתבעת העבירה לחברה לאוטומציה, תוך שהתובעת נאלצה לממן על חשבונה את עלות הלימוד בגנים.
6. הסכום שהתבקש בתביעה במקור עמד על 616,760 ₪ ומדינת ישראל/משרד החינוך אף נכללה בתביעה כנתבעת. במהלך ניהול התיק הגיעו משרד החינוך והתובעת להסכמה, במסגרתה הצהיר משרד החינוך כי תקצוב 47 תלמידים נשוא התובענה בשנת הלימודים תשס"ו הועבר על ידה לידי הנתבעת בהתאם לרישום שהעבירה הנתבעת אליה. ככל הנוגע ל-47 תלמידים אלה, התחייב משרד החינוך כי ככל שתתקבל התביעה נגד הנתבעת ויוכרע כי זו קיבלה תקציב בגין ילדים שלא למדו אצלה, והנתבעת תחויב להשיב כספים אלה לתובעת ולא תשיב בפועל, כי אז יקוז משרד החינוך את הסכומים שיפסקו לטובת התובעת מתקציב של הנתבעת ויעבירם לתובעת.
- כך גם לגבי שני תלמידים נוספים שהייתה תקלה לגבי מספרי תעודות הזהות בזמן הדיווח. בכל הנוגע ל-6 תלמידים שאינם רשומים בשנת הלימודים תשס"ו, התחייב משרד החינוך לשלם לתובעת את התקציב עבורם לחודשים נובמבר 2005 עד יוני 2006.
- בהתאם להסכמה זו ויתרה התובעת על כל טענותיה שהופנו למשרד החינוך. לבקשת הצדדים, ניתן תוקף של פסק דין להסכמה ובהתאם, התביעה נגד מדינת ישראל/משרד החינוך, נדחתה.
7. הנתבעת טוענת כי יש לדחות את התביעה מוחמת התיישנות והעדר עילה/סמכות עניינית לבית-משפט זה. לטענתה, היה על התובעת להגיש עתירה מינהלית לתיקון הרישום ככל שסברה שמגיעים לה כספים עבור ילדים כלשהם והגשת תביעה לבית-משפט אזרחי אינה הדרך הנכונה. מטעם זה, יש לדעתה לדחות את התביעה.
- לגופו של עניין, טוענת הנתבעת כי התובעת לא הפעילה את הגנים כנטען ולא קיבלה רשיון מסיבות ענייניות. לפי רישומיה, מרבית הילדים הנטענים למדו בגניה ולא בגני התובעת. לתובעת לא היו אישורי משרד החינוך והגופים הרלבנטיים להפעלת הגנים ואלה אף לא הופעלו הלכה למעשה ולא קלטו את התלמידים הנטענים. עוד היא טוענת כי משרד החינוך לא אישר ולא תקצב את הגנים.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 9445-10-12 המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ נ' מועצה מקומית עין מאהל ואח'

דיון והכרעה

8. לנתבעת שלוש טענות הגנה: הראשונה - טענת ההתיישנות, השניה - העדר עילה או טענה כי הגשת התביעה כאן אינה הסעד הנכון והראוי בנסיבות העניין, והשלישית - טענה לגופה לפיה התובעת לא הקימה ולא הפעילה גני ילדים בשנת הלימודים תשס"ו, ולכן מטבע הדברים, דיווחי הנתבעת בדבר רישום הילדים בגני הנתבעת וקבלת הכספים בהתאם, הייתה כדין.
9. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובראיותיהם, אני קובעת כי התובעת הרימה את הנטל להוכחת קביעתה, ולנתבעת לא עומדת, אף לא טענת הגנה אחת.
10. אשר לשאלת ההתיישנות, הואיל ועסקינן בתקצוב שאמור היה להתקבל לכל תלמיד ותלמיד בגין כל חודש לימודים, החל מספטמבר 2005 ועד סוף שנת הלימודים, והואיל ובספטמבר 2005 טרם ניתן הרשיון להפעיל את הגן וזה ניתן למעשה רק ביום 2.8.06 באופן רטרואקטיבי (נספח 15 לתצהיר עומר בדארנה - ת/1), הכל כפי שיפורט ויבואר להלן, הרי שלא ניתן למנות את תחילת תקופת ההתיישנות, אלא לכל המוקדם באוגוסט 2006, שעה שניתן הרשיון, ומכאן שחלפו 7 שנים רק באוגוסט 2013. הואיל והתביעה בענייננו הוגשה באוקטובר 2012, הרי שלא חלה התיישנות.
11. אשר לטענת העדר עילה ו/או העדר סמכות עניינית, הואיל ועל פי הטענה הייתה התובעת צריכה להגיש עתירה מינהלית שאיננה בסמכות בית-משפט זה, אין בידי לקבל את הטענה. אבהיר שוב, כי בזמן אמת ובעת שהחלה שנת הלימודים, טרם ניתן רשיון להפעלת גני התובעת, וכפי שאפרט בהמשך, אי מתן הרשיון ואף מתן צו הסגירה, נעשה מטעמים שהענייניות בהם מוטלת בספק ותוך שראש הרשות המקומית משמש גם כחבר בוועדה לתכנון ובניה ופועל לטרפוד קבלת הרשיון. למעשה, הרשיון ממושרד החינוך ניתן, כאמור, בסוף שנת הלימודים, כך שלא היה טעם בקבלת סעד הצהרתי אקדמי של שינוי הרישום ובענייננו, לא רק שניתן, אלא שדרך המלך הייתה הגשת תביעה כספית אופרטיבית בבית-משפט השלום בהתאם לסכום הנתבע, לקבלת כספים לאחר שהנתבעת נטלה אותם לעצמה, ולאחר ששנת הלימודים הסתיימה.
12. לגופו של עניין, התובעת הרימה את הנטל להוכיח שהפעילה שני גני ילדים בתחומי המועצה ושהתלמידים הנקובים ברשימות שצורפו כנספחים לכתב התביעה ולתצהירים, אכן למדו בגניה. הנתבעת מאידך, לא הרימה את הנטל להוכיח כי לא אלו פני הדברים.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 9445-10-12 המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ נ' מועצה מקומית עין מאהל ואח'

13. כל הטרוניות של הנתבעת בדבר צו סגירה או קיום גנים ללא רשיון, הם פרי תקלה שבמקרה הטוב נוצרה שלא באשמת התובעת, אלא בשל נוהלי עבודה של משרד החינוך ועיכוב במתן רשיונות, ובמקרה הפחות טוב, בשל הכשלה של הנתבעת מטעמיה ורצונה לזכות בתקציב שלא הגיע לה, ותוך שימוש לרעה בכוחה בוועדת התכנון והבניה.

אין ספק שדרך המלך לפתיחת גן ילדים, כמו כל פתיחת עסק, היא קבלת רשיון עובר לפתיחתו ולמועד תחילת שנת הלימודים, ברם בפועל ועם הפרטת גני הילדים, נוצרה מציאות מצערת שלא אפשרה הליכה בדרך זו. הרישום לגני הילדים לשנת הלימודים מתבצע בחודשים ינואר-פברואר, היינו כ-8 חודשים לפני פתיחת שנת הלימודים הרלבנטית. הבקשה לרשיון להפעלת הגן צריכה להיות מוגשת עד כ-4 חודשים לפני פתיחת שנת הלימודים ואז נעשה רישום זמני של הבקשה ומשרד החינוך מתחיל להפיץ את הבקשה אצל הגורמים הרלבנטיים (ראה ת/2).

בפועל, חלק מהגורמים מאשרים את פעולת הגן רק לאחר שבוחנים אותו לאחר הפעלתו, קרי אחרי פתיחת שנת הלימודים, ומכאן שלא ניתן היה לקבל בפועל את הרשיון טרם פתיחת שנת הלימודים 1.9.05.

במצב דברים לעיל זה, לא יכולה התובעת כמפעילת הגן לקבל את התקציבים, הגם שהיא נדרשת להשקיע השקעות ניכרות לצורך הקמת הגן ותפעולו. בהתאמה, אף אין פסול ברישום הילדים בגני הנתבעת, ברם רישום לחוד ותקצוב לחוד, שהרי בסופו של יום ומשניתן הרשיון והוא כאמור ניתן רטרואקטיבית החל מ-1.9.05 ועד סוף שנת הלימודים, הרי שהנתבעת לא זכאית לקבל כספים בגין ילדים שלא למדו בגניה.

בענייננו, אין חולק וראוי להדגיש, כי הנתבעת נתנה את הסכמתה לפתיחת הגנים ע"י התובעת כבר ב-10.3.05, תוך שכתבה במכתב למשרד החינוך כי הסכמתה נובעת מהשרות הנאות שמעניקה התובעת בהפעלת וניהול מוסדות חינוך (ראה נספח 9 לתצהיר מנהל התובעת - מר עומר בדארנה).

14. על פי תעודת עובד ציבור שהוגשה לתיק (ת/4), משרד החינוך מעביר תקצוב לתלמידים במוסד שבו הם רשומים, על-פי הרישום המתבצע ע"י הרשות המקומית (הנתבעת בענייננו), בהתאם לקבוע בתקנה 4 לתקנות לימוד חובה וחינוך ממלכתי (רישום), תשי"ט - 1959 (להלן: "תקנות הרישום"), ובהתאם למידע המועבר למשרד החינוך באמצעות החברה לאוטומציה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 9445-10-12 המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ נ' מועצה מקומית עין מאהל ואח'

- פרטי הרישום שמופיעים במשרד החינוך אשר בהתאם להם הועבר התקצוב לשנת הלימודים תשס"ו, פורטו בטבלה שצורפה לתעודת עובד ציבור ובה שמות התלמידים, מספרי תעודות זהות, שנה, תאריך לידה, גיל, סמל יישוב, שם היישוב, זהות המוטב/המוסד בו היו רשומים, סמל גן ותאריך כניסה. על פי התע"צ, לגבי 67 תלמידים הנטענים כי למדו בגני התובעת בשנת הלימודים תשס"ו, עיון בטבלה מלמד כי 47 מהם היו רשומים בגני ילדים בבעלות הנתבעת. 12 תלמידים היו רשומים בבעלות אחרת (גימעיית לארבאטי). בנוסף, 6 תלמידים אינם רשומים כלל ו-2 תלמידים בעלי מספר זיהוי שגויים. 59 תלמידים תוקצבו ע"י משרד החינוך והתקציב הועבר לנתבעת ולגימעיית לארבאטי, בהתאם לרישום.
15. הוכח כי באוגוסט 2006 ניתן לתובעת רשיון לקיום שני גני הילדים הרשיון תקף רטרואקטיבית מתחילת שנת הלימודים, היינו 1.9.05 ועד 31.6.06 (נספח 15 לתצהיר בדארנה - ת/1).
16. התובעת נקבה כבר בכתב התביעה (סעיף 28) במספר הילדים שלמדו בשני הגנים שלה: 35 ילדים בגן אלחיה 1, סמל גן 233221 ו-32 ילדים בגן אלחיה 2 סמל גן 233213. רשימה שמית של הילדים עם מספרי תעודות זהות צורפה לכתב התביעה. במסגרת הגשת הראיות הוגשו שוב רשימות התלמידים שלמדו בכל גן, הוגשו תצהירי הורי אותם תלמידים לפיהם ילדיהם למדו בגני התובעת, הוגשו טפסי הרישום לאותם גנים שמולאו ונחתמו ע"י הורי הילדים עוד לפני פתיחת שנת הלימודים, וכן צורפו יומני הנוכחות שערכו הגננות בזמן אמת בשני הגנים ביחס לתלמידים הנקובים ברשימות.
17. הנתבעת לא הכחישה כי התלמידים הנקובים בשמותיהם למדו בגני התובעת, אלא טענה בכתב ההגנה באופן כללי וסתמי כי התובעת כלל לא הפעילה גנים, ולחילופין כי פעלה ללא רשיונות ובאופן בלתי חוקי (סעיפים 27-28 לכתב ההגנה).
18. אבהיר כי יש להבחין בין טענה לפיה התובעת לא הפעילה גנים כעניין עובדתי, לבין טענה לפיה התובעת הפעילה גנים, ברם ישנן טענות באשר לחוקיות ההפעלה. כן יש להבחין בין שאלת הרישום לגנים לבין שאלת התקצוב.
19. בניגוד לתובעת שהניחה תשתית ראייתית רחבה בתצהירים ומסמכים, בחרה הנתבעת להגיש תצהיר אחד בלבד, ובמועד ההוכחות אף ביקשה למשוך אותו, הואיל ואף לשיטתה התצהיר היחיד שהגישה איננו רלבנטי, זאת מפני שהמצהיר הוא ראש המועצה נכון להיום ואין ביכולתו לשפוך אור על האירועים מושא התביעה בזמן אמת. הנתבעת אף בחרה שלא להביא עד שיכול היה לשפוך אור על האירועים בזמן אמת, והוא מנהל מח' החינוך, מר עזמי.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 12-10-9445 המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ נ' מועצה מקומית עין מאהל ואח'

תחת זאת, בחרה הנתבעת להביא לדיון את מר מחמוד אבו ליל - ראש המועצה המקומית עין מאהל במועדים הרלבנטיים, מבלי שזה הגיש תצהיר.

אדגיש, כי בהחלטתי בדבר הגשת תצהירים מיום 14.1.13, הוריתי כי כל העדויות הראשיות תוגשנה בתצהירים, תוך שהדגשתי כי עד שאינו בשליטת צד ולא הסכים ליתן תצהיר גם לאחר בקשת עורך הדין שהומצאה לו בכתב בדואר רשום, יומצאו פרטיו ותמצית עדותו הצפויה בתוך המועד להגשת תצהיריו. ב"כ הנתבעת לא הגיש הודעה לפיה מר אבו ליל הוא עד שאינו בשליטה. אציין אף כי טענה לפיה ראש מועצה אינו מוכן למסור תצהיר, היא מוזרה ובלתי סבירה על פניה.

והנה, משעלה מר מוחמד אבו ליל לדוכן העדים, לאחר שעורך דינו הצהיר שמדובר בעד שאינו בשליטה, הוברר מפיו כי הוא כלל לא התבקש למסור תצהיר מטעם הנתבעת. מטעמים אלה נכון היה אולי לסרב לשמוע את עדותו, ברם לאור נכונות הצד השני ומתוך שחשוב היה לקבל את התמונה המלאה בדבר התנהלות הנתבעת באותה עת, התרתי את עדותו בחקירה ראשית ללא תצהיר, חרף כל האמור.

מר אבו ליל הרבה להסביר כיצד פעלה התובעת בניגוד לצו הסגירה, כיצד פעלו הגנים של התובעת בצפיפות, בתנאים לא מתאימים, בהתחברות פיראטית לתשתיות מים, חשמל וביוב וכד'. בעדותו זו למעשה אישר העד כי בניגוד לטענה המעורפלת שבכתב ההגנה, לפיה בפועל התובעת לא הפעילה את הגנים, הרי שהיא הפעילה אותם (עמ' 14-15 לפר').

נמצא, אפוא, כי קיימת הודאת בעל דין לכך שבפועל התובעת הפעילה את הגנים שהיא טוענת שהופעלו, אלא שעל פי עדותו שנמסרה לראשונה בחקירה נגדית, נטען בחצי פה כי בשל ההפעלה הפיראטית והוצאת צו הסגירה, רוב ההורים החליטו להחזיר את ילדיהם מגני התובעת לגני הנתבעת, ומי שנשאר בגני התובעת זה רק ילדי העסקנים בתובעת (ילדי הגננות ועורכי הדין) (ש' 6-3 עמ' 16 לפר').

אני קובעת כי מדובר בעדות כבושה, חדשה, שאין לה זכר בכתב ההגנה והיא אף איננה סבירה בנסיבות העניין.

עדותו זו של מר אבו ליל, הייתה כללית ומהווה כל כולה עדות שמיעה, מפני שהעד הודה שמידע זה אינו בידיעתו האישית, אלא נמסר לו ממי שהיה מנהל מח' החינוך, מר עזמי. אותו מר עזמי, משמש אף היום מנהל מח' החינוך בנתבעת (כך על פי עדות מר אבו ליל), לא הובא למתן עדות. מיותר לציין כי הנתבעת אף לא טרחה לצרף ולו מסמך אחד בדבר רישומי נוכחות של הילדים בגנים, שיתמכו בטענה הסתמית והמעורפלת ומכאן, אני קובעת כי הנתבעת, שהודתה כי התובעת הפעילה את הגנים, אך טענה כי חלק מהילדים חזרו לגנים שלה, לא הרימה את הנטל העובדתי המונח לפתחה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 9445-10-12 המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ נ' מועצה מקומית עין מאהל ואח'

20. מר עומר בדארנה - מנהל התובעת, מסר תצהיר מפורט, כאמור, ובו נקובים לא רק מספר הילדים, אלא אף שמותיהם ומספרי תעודות הזהות. העד לא נשאל בחקירה נגדית ולו שאלה אחת כמה ילדים למדו בגני התובעת ומה שמותיהם.
- מר בדארנה צירף לתצהירו קבלות ואסמכתאות לעניין עצם הפעלת הגנים, ובהם חווי שכירות, הזמנות אביזרים, ציוד וריהוט לגנים, הסעות לגנים, משכורות וכו'. הוא לא נשאל ולו שאלה אחת בעניין עצם הפעלת הגנים ועדותו לא הוזמה בכל דרך, ובכל מקרה כפי שכבר הבהרתי, העד מטעם הנתבעת אף הודה שהגנים הופעלו (אם כי, לטענתו, באופן פיראטי).
21. סוף דבר, התובעת הוכיחה שהפעילה שני גנים והנתבעת אף אישרה זאת, תוך שלא יכלה להוכיח את הטענה הכבושה לפיה חלק מהילדים עברו בשלב כלשהו לגנים שלה, מגני התובעת. התובעת אף הוכיחה כי בשני הגנים שלה למדו ביחד 67 ילדים, לפי הפירוט שנמסר. אין חולק כי ילדים אלו הופיעו ברשימות הנתבעת כילדים שלומדים כביכול בגנים שלה, שעה שבפועל לא למדו בגנים שלה, אלא בגני התובעת.
- הוכח כי הילדים שלמדו בגני התובעת, תוקצבו ע"י משרד החינוך, והכספים עבור כל ילד התקבלו אצל הנתבעת, לאחר שזו טרחה מדי חודש להעביר רשימה מעודכנת של אותם ילדים לחברה לאוטומציה (ש' 27 עמ' 18, עד ש' 1 עמ' 19 לפרי).
22. גם אם לשיטתה של הנתבעת היה נכון לרשום את כל הילדים בגנים שלה כל עוד היה צו סגירה ולא ניתן רשיון, הרי שמשניתן הרשיון, והוא ניתן רטרואקטיבית ומשאין חולק שהילדים למדו בגני התובעת, היה על הנתבעת להעביר את הכספים שקיבלה לתובעת. קבלת כספים ע"י הנתבעת, שעה שהילדים לא למדו בגניה ושעה שהיא יודעת היטב שהם למדו בגני התובעת, היא עשיית עושר ולא במשפט ושלא להתבטא בצורה חריפה יותר, ומובן כי עליה להעביר כספים אלו לתובעת.
23. לאחר הסכם הפשרה עם משרד החינוך שישלם עבור ילדים שלא היו רשומים, נותרו למעשה 49 ילדים שהנתבעת דיווחה וקיבלה בגינם תקציב שלא כדין, כאילו הם לומדים בגניה. הואיל והתקצוב הוא פר ילד, הרי שגם גובהו לא שנוי במחלוקת. לפיכך, הסכום הנכון עומד על סך נומינלי של 6,450 ₪ לילד, והואיל ועל הנתבעת להשיב סכומים עבור 49 ילדים, הרי שעליה לשלם לתובעת סך 316,039 ₪ בתוספת הפרשי הצמדה וריבית משנת 2005. סכום זה משוערך ליום כתיבת פסק-הדין עם הצמדה וריבית ממרץ 2006 (אמצע שנת הלימודים) עומד על 466,674 ₪.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 9445-10-12 המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ נ' מועצה מקומית עין מאהל ואח'

24. אשר על כן, אני מקבלת את התביעה ומחייבת את הנתבעת לשלם לתובעת סך 466,674 ₪. הנתבעת תשפה את התובעת באגרת משפט ששולמה לפי קבלות שתומצאנה, ובנוסף תשא בשכ"ט עו"ד בסך כולל של 50,000 ₪.

ניתן היום, כ"ו אלול תשע"ד, 21 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.

אילת דגן, שופטת